Κριτική

Της **Νόνας Μολέσκη**
nonamoleski@hotmail.com

ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΗ

«Χορεύοντας στη Λουνάσα» του Μπράιαν Φριέλ σε σκηνοθεσία Λέας Μαλένη

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι περιγράφοντας παραστάσεις των οποίων ο εικαστικός δημιουργός είναι ο Εδουάρδος Γεωργίου αισθάνομαι την επιθυμία να αναφερθώ πρώτα στη δική του συνεισφορά. Η οπτική χαρτογράφηση του χώρου είναι ιδιαίτερα σημαίνουσα στο ανέβασμα της «Λουνάσας», καθώς ο συγγραφέας συνεχώς αναφέρει στοιχεία τοπίου, περιγραφή διαδρομών, φανταστικά και αληθινά τοπωνύμια κ.ά. Ο Γεωργίου αναδημιούργησε τον χώρο του WhereHouse 612 έτσι ώστε το μέσα και το έξω του σπιτιού της οικογένειας Μάντι να έχουν προεκτάσεις, προεκτάσεις απομάκρυνσης, φυγής, συμβολικής δράσης, λήθης, μνήμης, νοερής επιστροφής.

Θεωρώ γενναία την απόφαση της Θεατρικής Ομάδας Persona να ανεβάσει το έργο του μεγάλου Ιρλανδού Μπράιαν Φρίελ «Χορεύοντας στη Λουνάσα». Είναι σημαντική *προσφορά εκ μέρους ενός ελεύθερου θεατρικού θιάσου προς όσους είτε δεν υπήρχαν ως θεατές, είτε δεν υπήρχαν καθόλου,* όταν το 1994 ο Χρήστος Σιοπαχάς ανέβασε αυτό το αριστουργηματικό κείμενο στη σκηνή του ΘΟΚ. Δεν είναι μόνο οι καλλιτέχνες που έχουν το portfolio τους, αλλά κι εμείς οι θεατές οι οποίοι ακονίζουμε το αισθητήριό μας και διευρύνουμε το συναισθηματικό κανάλι επαφής με την τέχνη, παρακολουθώντας έργα του ποιοτικού επιπέδου της «Λουνάσας».

Όμως δεν θα ήθελα να περιλάβω στο μικρής έκτασης σημείωμά μου κάποια υποτυπώδη ανάλυση του κειμένου, αφ' ενός επειδή και τα θέματα της αναζήτησης της εθνικής ταυτότητας, της λεγόμενης «ιρλανδικότητας», και της θρησκευτικής αντίληψης της ανθρώπινης ύπαρξης, είναι πολύ βαθιά για να τους αφιερώσω μερικές, αναγκαστικά κοινότοπες, φράσεις και αφ' ετέρου, αγαπητοί αναγνώστες, σας προτρέπω να γίνετε θεατές της παραγωγής κι ο συγγραφέας, δίχως άλλο, θα επικοινωνήσει μαζί σας. Εξάλλου, η παραγωγή διαθέτει ένα αξιοπρεπές πρόγραμμα, πράγμα σπάνιο στις μέρες μας σε ανεξάρτητες παραγωγές.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι περιγράφοντας παραστάσεις των οποίων ο εικαστικός δημιουργός είναι ο Εδουάρδος Γεωργίου αισθάνομαι την επιθυμία να αναφερθώ πρώτα στη δική του συνεισφορά. Η οπτική χαρτογράφηση του χώρου είναι ιδιαίτερα σημαίνουσα στο ανέβασμα της «Λουνάσας», καθώς ο συγγραφέας συνεχώς αναφέρει στοιχεία τοπίου, περιγραφή διαδρομών, φανταστικά και αληθινά τοπωνύμια κ.ά. Ο Γεωργίου αναδημιούργησε τον χώρο του WhereHouse 612 έτσι ώστε το μέσα και το έξω του σπιτιού της οικογένειας Μάντι να έχουν προεκτάσεις, προεκτάσεις απομάκρυνσης, φυγής, συμβολικής δράσης, λήθης, μνήμης, νοερής επιστροφής. Τα αντικείμενα- κλειδιά, όπως ο ραγισμένος καθρέφτης, το ραδιόφωνο Marconi, οι χαρταετοί, ξεχωρίζουν ως προς τη σκηνική αληθοφάνειά τους από τα υπόλοιπα λόγω της σημασίας που τους δόθηκε στη ρετρό αφήγηση. Τα κοστούμια των οκτώ προσώπων του έργου συνεισφέρουν σημαντικά στο πλάσιμο των χαρακτήρων τους και στη χορευτική τους κίνηση (διδασκαλία χορών Aga Χρυσοστόμου).

Η Λέα Μαλένη έχοντας συλλάβει τη διαρκή, τη συνεχιζόμενη σημασία της μετοχής «χορεύοντας» (dancing) στο αισθητικό σύστημα του Φριέλ σκηνοθετεί συντονισμένα την κινησιολογική συμπεριφορά και τη συναισθηματική φόρτιση των γυναικείων χαρακτήρων του έργου και φτάνει σε πολύ καλά αποτελέσματα. Η Παναγιώτα Παπαγεωργίου υιοθετεί ως κύριο σχέδιο του ρόλου της Κέιτ την αγωνιώδη εσωτερική πάλη της πνιγμένης γυναικείας φύσης με την καθολική ηθική επιταγή. Η αναμονή των καταστροφών που απειλούν την οικογενειακή τους υπόληψη αντικαθρεφτίζεται συνεχώς στο πρόσωπο της. Η Άννα Γιαγκιώζη κάνει τη Μάγκι της να αντέχει τα βάρη, να συνειδητοποιεί το τελεσίδικό της καταδίκης έχοντας όμως τη δύναμη να συνεχίσει. Η Μάγκι της είναι ο κορμός της οικογένειας, που δεν φοβάται τους χυμούς που κυλούν στις φλέβες της, είναι ισορροπιστής των σχέσεων και λύτης των συγκρούσεων. Το χάρισμα της φωνής που διαθέτει η ηθοποιός παίζει σημαντικό ρόλο στο ονειρικό ηχοτοπίο της παράστασης που πλέκει ο Νεκτάριος Ροδοσθένους. Σε ένταση και έτοιμη να ξεσπάσει, στην άκρη του γκρεμού κρατάει την Άγκνες της η Χριστιάνα Λάρκου. Σαν μικρό πουλάκι, τραγικό στην άγνοια κινδύνου, φτιάχνει την Ρόουζ της η Μικαέλλα Θεοδουλίδου, η γλώσσα του σώματός της και η έκφραση του προσώπου της είναι λεπτοδουλεμένες. Η ηθοποιός είναι άνετη στη δύσκολη συμβολική σκηνή με τα μούρα. Η Κρις της Μαριλύ Μήλια ανθίζει συγκινητικά σε ερωτικές σκηνές με τον κυριολεκτικά περαστικό άνδρα της ζωής της.

Θεωρώ όμως ότι οι ανδρικοί ρόλοι της παράστασης δεν έχουν φτάσει στο ίδιο επίπεδο με τους γυναικείους. Έχω την εντύπωση ότι ο Μανώλης Μιχαηλίδης στον ρόλο του πατέρα Τζακ αντλεί υλικό και τρόπους από τις παλαιότερες υποκριτικές του εμπειρίες, ειδικά από τον «Πατέρα» του Ζελλέρ, ίσως την καλύτερη από τις υποκριτικές του δημιουργίες. Ο Αλέξανδρος Μαρτίδης παρέλαβε ως υποκριτικό οδηγό από τη σκηνοθέτιδα και τη χορογράφο του ένα αρκετά αυστηρό κινησιολογικό σχέδιο το οποίο χρησιμοποίησε ως εξωτερικό καλούπι του χαρακτήρα του Τζέρι. Και ο υφαντής της νοσταλγικής εικόνας, ο ανακλητής της μνήμης Μάικλ σε απόδοση του Γιάννη Μίνωα δεν απέκτησε στην παράσταση τη σημασία που προόριζε στον χαρακτήρα αυτό ο Φριέλ. Ο τελευταίος μονόλογος του Μάικλ ηχεί σαν σκηνοθετική οδηγία από τον Μπράιαν Φριέλ, όταν ο ενήλικας αφηγητής ανακαλεί την ανάμνηση εκείνης της αυγουστιάτικης γιορτής του θερισμού, της Λουνάσας, όπου όλα είναι ταυτόχρονα πραγματικότητα και ψευδαίσθηση, όπως λέει, όπου όλα μοιάζουν να αιωρούνται, να κολυμπούν σε ονειρικούς ήχους, σαν σε λήθαργο, εκτός ρυθμού αλλά συντονισμένα με τη διάθεση του χορού και της μουσικής.

Ίσως πιο πολλή απ' αυτήν την ποιητική διάθεση χρειαζόταν η παράσταση εις βάρος του ρεαλισμού, περισσότερη χροιά του παρελθόντος, περισσότερη ονειρική διάσταση; Αυτό ωστόσο αφορά την προσωπική μου πρόσληψη του κειμένου.